

**PROGRAMI PËR EKSKURSION
MËSIM NË NATYRË
DHE SHËTITJE
ПРОГРАМА ЗА ЕКСКУРЗИИ
НАСТАВА ВО ПРИРОДА
И ИЗЛЕТИ**

viti shkollor 2025/2026
за учебната 2025/2026 година

Qershor / Јуни 2025

PËRMBAJTJA / СОДРЖИНА

1. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E SHËTITJEVE NJËDITORE VJESHTE / PRANVERË / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И ИЗВЕДУВАЊЕ НА ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ ЕСЕНСКИ/ПРОЛЕТЕН	4
1.1 SHËTITJE REKREATIVO-SPORTIVE NJËDITORE NË VJESHTE / СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВЕН ЕСЕНСКИ ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ	4
МЕСТО НА РЕАЛИЗАЦИЈА: ПАРК ШУМА ГАЗИ БАБА	4
1.2 SHËTITJE REKREATIVO-SPORTIVE NJËDITORE NË PRANVERË / СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВЕН ПРОЛЕТЕН ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ	5
2. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E EKSKURSIONIT NJËDITOR PËR KLASËN E III / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА ЕДНОДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА III ОДДЕЛЕНИЕ	7
3. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E EKSKURSIONIT DY DITOR PËR KLASAT VI / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДВОДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА VI ОДДЕЛЕНИЕ	9
4. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E EKSKURSIONIT TRE DITOR PËR KLASAT IX / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА ТРИДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА IX ОДДЕЛЕНИЕ	11
5. PROGRAM PËR REALIZIMIN E MËSIMIT NË NATYRË ME NXËNËSIT E KLASAVE TË V / ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВА ВО ПРИРОДА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД V ОДДЕЛЕНИЕ	13
5.1 PLAN PËR REALIZIMIN E MËSIMIT NË NATYRË / План за реализација на настава во природа	13
5.2 PËRGATITJE / Подготовка	15
5.3 ТЕХНИКАТ ДНЕ МЕТОДАТ ПËРПËРЦЈЕЛЛЕН Е ТË АРРИТУРАТ Е NXËNËSVE / ТЕХНИКИ И МЕТОДИ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ.....	21
6. PLAN PËR VËZHIM DHE VIZITE TE MONUMENTEVE DHE INSTITUCIONEVE / ПЛАН ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА НАБЉУДУВАЊА И ПОСЕТИ НА ЗНАМЕНИТОСТИ И УСТАНОВИ	24

1. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E SHËTITJEVE NJËDITORE VJESHË / PRANVERË / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И ИЗВЕДУВАЊЕ НА ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ ЕСЕНСКИ/ПРОЛЕТЕН

1.1 Shëtitje rekreativo-sportive njëditore në vjeshtë / Спортско-рекреативен есенски едnodневен излет

Vendi i realizimit: Mali Gazi Babë

Paralelet: prej klasës së I deri IX

Qëllimet edukativo-arsimore

- Krijimi, kultivim dhe zhvillim i miqësisë
- Të zhvillohet kureshtja (parashtrimi i pyetjeve dhe dhënia e përgjigjeve)
- Njoftim me termin vetëdijesim ekologjik dhe zhvillimin e saj
- Zhvillimi i pavarësisë tek nxënësit, socializimi dhe mbrojtja kolektive gjatë udhëtimit, aktivitete sportive, etj.

Detyrat

- Zhvillimi marrëdhënieve pozitive ndaj vlerave kulturoro-estetike
- Ndërtimi i shprehive ekologjike
- Fotografim i vendeve të vizituara dhe aktiviteteve sportive
- Prezantimi i përshtypjeve nga shëtitjet

Përmbajtja dhe aktivitetet

- Udhëzimet e qarta për mënyrën e udhëtimit, arritja në destinacion dhe zgjedhja e vendit për qëndrim
- Njohja dhe vëzhgim i qendrës rekreative – fotografim
- Koha për ushqim dhe bisedë për përshtypjet e para
- Realizimi i aktiviteteve të ndryshme sportive në nivel të grupeve
- Përgatitja për largimin nga qendra rekreative
- Bisedë me nxënësit për përshtypjet nga shëtitja

Место на реализација: Парк шума Гази Баба

Одделение: од I до IX одд.

Воспитно-образовни цели

- Воспоставување, развивање и негување на пријателство
- Да се развива љубопитност (поставување на прашања и давање на одговор)
- Запознавање со поимот еколошка свест и развивање на еколошка свест
- Развивање на самостојноста кај учениците, социјализација и колективна заштита при патување, спортски активности и сл.

Задачи

- Развивање на позитивен однос кон културните и естетските вредности
- Градење на еколошки навики
- Фотографирање на излетничкото место и дел од спортските активности
- Презентирање на впечатоци од излетот

Содржина и активности

- Јасни напатствија околу начинот при патувањето, пристигнување на локацијата и одбирање место за сместување
- Запознавање и разгледување на рекреативниот центар, фотографирање
- Време за појадување и разговор за првите впечатоци
- Изведба на разни спортски активност на ниво на групи (народна топка) и сл.
- Подготовка за заминување од рекреативниот центар
- Разговор со учениците за впечатоците од излетот

Udhëheqës i ekskursionit-arsimtarë dhe nxënës

- Shqipe Isahi
- Agron Bushi
- Të gjithë udhëheqësit e paraleleve prej kl. I deri IX
- Nxënësit prej kl.I deri IX

Koha e realizimit dhe kohëzgjatja

- Tetor 2025, ora 08.00-16.00

Destinacionet për vizitë dhe kahja për udhëtim

- Çair –Mali Gazi Babë
- Organizimi teknik
- Shkohet në këmbë
- Mënyra e finansimit
- Vetëfinansim nga ana e prindërve

Раководител на екскурзијата: наставници и ученици

- Шчипе Исахи
- Агрон Буши
- сите одделенски раководители на учениците од I до IX одделение
- учениците од I до IX одделение

Време на реализација и времетраење

- октомври 2025, час од 08.00 -16. 00
- Локалитети за посета и правец на патување
- Чаир – Паркшума Гази Баба
- Техничка организација
- Пеш се оди
- Начин на финансирање
- Самофинансирање од страна на родителите.
-

1.2 Shëtitje rekreativo-sportive njëditore në pranverë / Спортско-рекреативен пролетен едnodневен излет

Vendi i realizimit: Saraj

Paralelet: prej klasës së I deri në klasën e IX

Qëllimet edukativo-arsimore

- Zgjerim, kultivim dhe zhvillim i miqësisë
- Të zhvillohet kureshtja (parashtrimi i pyetjeve dhe dhënia e përgjigjeve)
- Njoftim me termin vetëdijesim ekologjik dhe zhvillimin e saj
- Zhvillimi i pavarësisë tek nxënësit, socializimi dhe mbrojtja kolektive gjatë udhëtimit, aktivitete sportive, etj.

Detyrat

- Zhvillimi marrëdhënieve pozitive ndaj vlerave kulturore-estetike
- Ndërtimi i shprehive ekologjike
- Fotografimi i vendeve të vizituara dhe aktiviteteve sportive

Место на реализација: Сарај

Одделение: од I до IX одд.

Воспитно-образовни цели

- Воспоставување, развивање и негување на пријателство
- Да се развива љубопитност (поставување на прашања и давање на одговор)
- Запознавање со поимот еколошка свест и развивање на еколошка свест
- Развивање на самостојноста кај учениците, социјализација и колективна заштита при патување, спортски активности и сл.

Задачи

- Развивање на позитивен однос кон културните и естетските вредности
- Градење на еколошки навики
- Фотографирање на излетничкото место и дел од спортските активности

- Prezantimi i përshtypjeve nga shëtitjet

Përmbajtja dhe aktivitetet

- Udhëzimet e qarta për mënyrën e udhëtimit, aritja ne destinacion dhe zgjedhja e vendit për qëndrim
- Njohja dhe vëzhgim i qendrës rekreative – fotografim
- Koha për ushqim dhe bisedë për përshtypjet e para
- Realizimi i aktiviteteve të ndryshme sportive në nivel të grupeve
- Përgatitja për largimin nga qendra rekreative
- Bisedë me nxënësit për përshtypjet nga shëtitja

Udhëheqës i ekskursionit- arsimtarë dhe nxënës

- Mirzeta Berović
- Artan Nika
- Të gjithë udhëheqësit e paraleleve prej kl. I deri IX
- Nxënësit prej kl. I deri IX

Koha e realizimit dhe kohëzgjatja

- Maj 2026, ora 08.00-16.00
- **Destinacionet për vizitë dhe kahja për udhëtim**
- Çair – Saraj- Çair
- **Organizimi teknik**
- Autobusë të kualitetit të lartë me klimë
- udhëheqës turistik dhe mjek

Mënyra e finansimit

- Vetëfinansim nga ana e prindërve

- Презентирање на впечатоци од излетот

Содржина и активности

- Јасни напатствија околу начинот при патувањето, пристигнување на локацијата и одбирање место за сместување
- Запознавање и разгледување на рекреативниот центар, фотографирање
- Време за појадување и разговор за првите впечатоци
- Изведба на разни спортски активност на ниво на групи (народна топка)и сл.
- Подготовка за заминување од рекреативниот центар
- Разговор со учениците за впечатоците од излетот

Раководител на екскурзијата; наставници и ученици

- Мирзета Беровиќ
- Артан Ника
- сите одделенски раководители на учениците од I до IX одделение
- учениците од I до IX одделение

Време на реализација и времетраење

- мај 2026, час од 08.00 до 16.00
- **Локалитети за посета и правец на патување**
- Чаир – Сарај - Чаир
- **Техничка организација**
- Висококвалитетни, климатизирани и безбедни патнички автобуси
- туристички водич и лекар.
- **Начин на финансирање**
- Самофинасирање од страна на родителите.

2. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E EKSURSIONIT NJËDITOR PËR KLASËN E III / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА ЕДНОДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА III ОДДЕЛЕНИЕ

Ekskursioni njëditor

Vendi i realizimit: Tetovë, Gostivar

Paralelet: klasa III

Qëllimet edukativo-arsimore

- Njoftim me qytetin e Tetovës, Xhamia e Larme, Arabati Baba Teqe-Tetovë, qendra sportive –rekreative dimërore “Kodra e Diellit”.
- Njoftim me qytetin e Gostivarit, Shtëpia e Beut, Sahat Kulla.
- Vëzhgim dhe njoftim me bukuritë natyrore të vendit tonë
- Krijimi, kultivimi dhe zhvillim i miqësisë
- Të zhvillohet kureshtja (parashtrimi i pyetjeve dhe dhënia e përgjigjeve)
- Njoftim me termin vetëdijësim ekologjik dhe zhvillimin e saj

Detyra

- Motivim dhe manifestim i ndjenjave pozitive
- Socializim, mbrojtje kolektive dhe formimi i shprehive për pavarësim dhe kujdes ndaj vetes
- Zhvillimi marrëdhënieve pozitive ndaj vlerave kulturore-fetare
- Ndërtimi i shprehive ekologjike
- Fotografim i monumenteve shkencore-kulturo-historike
- Prezantimi i përshtypjeve nga ekskursioni njëditor

Përmbajtja dhe aktivitetet

- Vizitë e monumenteve kulturoro-historike
- Udhëzimet e qarta për mënyrën e udhëtimit, arritja ne destinacion dhe zgjedhja e vendit për qëndrim
- Njohja dhe vëzhgimi i monumenteve kulturore

Еднодневна екскурзија

Место на реализација: Тетово, Гостивар

Одделение: III одд.

Воспитно-образовни цели

- Да се запознаат со градот Тетово, Шарена Џамија, Арабати Баба Теке, Зимски рекреативен центар Попова Шапка.
- Да се запознаат со градот Гостивар, Бегова Куќа, Саат Кула.
- Набљудување и запознавање со природните убавини на нашата земја
- Воспоставување, развивање и негување на пријателство
- Да се развива љубопитност (поставување на прашања и давање на одговор)
- Запознавање со поимот еколошка свест и развивање на еколошка свест

Задачи

- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции
- Социјализација, колективна заштита и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе
- Развивање на позитивен однос кон културните и верските вредности
- Градење на еколошки навики
- Фотографирање на научно-културни знаменитости
- Презентирање на впечатоци од еднодневната екскурзија.

Содржина и активности

- Посета на историско-културни знаменитости
- Јасни напатствија околу начинот при патувањето и пристигнување на локацијата.
- Запознавање и разгледување на културни знаменитости.
- Подготовка за заминување од рекреативниот

- Përgatitja për largimin nga qendra rekreative
- Bisedë me nxënësit për përshtypjet nga shëtitja

Udhëheqës i ekskursionit- arsimtarë dhe nxënës

- Albjonda Iseni
- Të gjithë udhëheqësit e paraleleve të III me mbi 30% të nxënësve (me pëlqim nga prindërit) marrin pjesë në ekskursion. Për nxënësit që nuk do të marrin pjesë në ekskursion, shkolla do të realizojë mësim.

Koha e realizimit dhe kohëzgjatja

Maj 2026, ora 08:00-16:00

Destinacionet për vizitë dhe kahja për udhëtim

Shkup-Gostivar-Tetovë

Shtëpia e Beut, Sahat Kulla

Xhamia e Larme , Arabati Baba teqe , Qendra rekreativo-sportive dimërore Kodra e Diellit.

Organizimi teknik

Autobusë të kualitetit të lartë me klimë, udhëheqës turistik dhe mjek

Mënyra e finansimit

Vetëfinansim nga ana e prindërve

центар

- Разговор со учениците за впечатоците од излетот

Раководител на екскурзијата; наставници и ученици

- Албјонда Исени
- Сите одделенски раководители на учениците од III одд. со најмалку 30% од учениците (со согласност од родителите), учествуваат во екскурзија. За учениците кои нема да учествуваат во екскурзијата училиштето ќе организира настава

Време на реализација и времетраење

мај 2026, час од 08:00 до 16:00

Локалитети за посета и правец на патување

Скопје –Гостивар-Тетово

Бегова Куќа, Саат Кула

Шарена Џамија, Арабати Баба Теќе, „Зимски рекреативен центар Попова Шапка.

Техничка организација

Висококвалитетни, климатизирани и безбедни патнички автобуси со туристички водич и лекар.

Начин на финансирање

Самофинансирање од страна на родителите.

3. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E EKSKURSIONIT DY DITOR PËR KLASAT VI / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДВОДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ekskursioni dy ditor

Vendi i realizimit:

Pehçevë – Berovë – Strumicë -Dojran – Negotinë – Shkup

Paralelet: klasaVI

Qëllimet edukativo-arsimore

- Të relaksohen dhe zbaviten nxënësit
- Vëzhgim dhe njoftim me bukurit natyrore të vendit tonë
- Njoftim i nxënësve me:
 - ✓ Pehçevë (Ujëvarat ne lagjen turistike Ravna Reka Pehçevo)
 - ✓ Berovë (Liqeni i Berovës)
 - ✓ Strumicë (Ujëvarat e Koleshit dhe Smollares)
 - ✓ Dojran (Liqeni i Dojranit)
 - ✓ Negotinë (TE Negotinë)
- Zgjerim, kultivim dhe zhvillim i miqësisë
- Të zhvillohet kureshtja (parashtrimi i pyetjeve dhe dhënia e përgjigjeve)
- Njoftim me termin vetëdijesim ekologjik dhe zhvillimin e saj

Detyra

- Nxitja dhe manifestimi i emocioneve pozitive
- Socializim, mbrojtje kolektive dhe formimi i shprehive për pavarësim dhe kujdes ndaj vetes.
- Tolerance e ndërsjellët, mirëkuptim dhe respekt ndaj vlerave kulturore me pjesëmarrje kolektive në aktivitete
- Zhvillimi marrëdhënieve pozitive ndaj vlerave kulturoro-estetike
- Ndërtimi i shprehive ekologjike

Përmbajtja dhe aktivitetet

Дводневна екскурзија

Место на реализација:

Пехчево-Берово -Струмица-Дојран-Неготино-Скопје

Одделение: од VI одд.

Воспитно-образовни цели

- Да се рекреираат и забавуваат учениците
- Набљудување и запознавање со природните убавини на нашата земја
- Запознавање на учениците со градовите:
 - ✓ Пехчево(Водопади во туристичката населба Равна Река Пехчево),
 - ✓ Берово (Беровско езеро),
 - ✓ Струмица (Колешински и Смоларски водопади),
 - ✓ Дојран (Дојранско езеро)
 - ✓ Неготино (ТЕЦ Неготино)
- Проширување и развивање на пријателството
- Поттикнување на учениците за прашување и давање одговори
- Запознавање со поимот еколошка свест и развивање на еколошка свест

Задачи

- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции
- Социјализација, колективна заштита и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе
- Меѓусебна толеранција, разбирање и почит кон различни културни вредности преку учество во заеднички активности.
- Развивање на позитивни односи кон културно-естетските вредности
- Развивање на еколошките навики

Содржина и активности

- Посета на локалитетите и музеи каде што

- Vizitë e monumenteve kulturoro-historike
- Udhëzimet e qarta për mënyrën e udhëtimit, arritja ne destinacion dhe zgjedhja e vendit për qëndrim
- Koha për ushqim dhe bisedë për përshtypjet e para
- Realizimi i aktiviteteve të ndryshme sportive në nivel të grupeve
- Përgatitja për largimin nga qendra rekreative
- Bisedë me nxënësit për përshtypjet nga ekskurzioni

Udhëheqës i ekskursionit- arsimtarë dhe nxënës

- Siana Nesimi
- Të gjithë udhëheqësit e paraleleve VI me mbi 30% të nxënësve të paraleleve VI (me pëlqim nga prindërit) marrin pjesë në ekskursion. Për nxënësit që nuk do të marrin pjesë në ekskursion shkolla do të realizojë mësim.

Koha e realizimit dhe kohëzgjatja

- Maj 2026 / dy ditë, ora e nisjes 08:00

Destinacionet për vizitë dhe kahja për udhëtim

- ✓ Shkup-Pehçeve (Ujëvarat ne lagjen turistike Ravna Reka Pehçevo), Berovë (Liçeni i Berovës), Strumicë (Ujëvarat e Koleshit dhe Smollares), Dojran (liçeni i Dojranit), Negotino (hidrocentrali Negotino)

Organizimi teknik

Autobusë të kualitetit të lartë me klimë, udhëheqës turistik dhe mjek

Mënyra e finansimit

Vetëfinansim nga ana e prindërve

ќе одат.

- Јасни напатствија околу начинот при патувањето, пристигнување на локацијата
- Време за појадување и разговор за првите впечатоци
- Изведба на разни спортски активност на ниво на групи (народна топка) и сл.
- Подготовка за заминување
- Разговор со учениците за впечатоците од екскурзијата.

Раководител на екскурзијата; наставници и ученици

- Сиана Несими
- сите одделенски раководители на учениците од VI одд. над 30% од учениците од VI одд. (со согласност од родителите) учествуваат во екскурзија, а за учениците кои нема да учествуваат во екскурзијата училиштето ќе организира настава

Време на реализација и времетраење

Maj 2026 / два дена, поаѓање во 08:00 часот.

Локалитети за посета и правец на патување

Скопје- Пехчево(Водопади во туристичката населба Равна Река Пехчево), Берово (Беровско езеро), Струмица (Колешински и Смоларски водопади), Дојран (Вардарски рид и Дојранско езеро) Неготино (ТЕЦ Неготино)

Техничка организација

Висококвалитетни, климатизирани и безбедни патнички автобуси со туристички водич и лекар.

Начин на финансирање

Самофинансирање од страна на родителите.

4. PROGRAM PËR ORGANIZIMIN E EKSKURSIONIT TRE DITOR PËR KLASAT IX / ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА ТРИДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА IX ОДДЕЛЕНИЕ

Ekskursioni tre ditor

Vendi i realizimit: Shkup-Heraklea-Manstir-Ohër-Strugë-Vevçan-Dibër-Tetovë-Shkup

Paralelet: klasa IX

Qëllimet edukativo-arsimore

- Të relaksohen dhe zbaviten nxënësit
- Vëzhgim dhe njoftim me bukurit natyrore të vendit tonë
- Zgjerim, kultivim dhe zhvillim i miqësisë
- Të zhvillohet kureshtja (parashtrimi i pyetjeve dhe dhënia e përgjigjeve)
- Njoftim me termin vetëdijesim ekologjik dhe zhvillimin e saj

Detyra

- Nxitja dhe manifestimi i emocioneve pozitive
- Socializim, mbrojtje kolektive dhe formimi i shprehive për pavarësim dhe kujdes ndaj vetes
- Tolerancë endërsjellë, mirëkuptim dhe respekt ndaj vlerave kulturore me pjesëmarrje kolektive në aktivitete
- Zhvillimi marrëdhënieve pozitive ndaj vlerave kulturoro-estetike

Përmbajtja dhe aktivitetet

- Vizitë e monumenteve kulturoro-historike, muze, gjithandej nga do të kalojnë
- Udhëzimet e qarta për mënyrën e udhëtimit, aritja ne destinacion dhe zgjedhja e vendit për qëndrim
- Organizim i ahengut, shkuarja ne diskotekë dhe organizim i ahengut në hotel
- Bisedë me nxënësit për përshtypjet nga ekskurzioni

Udhëheqës i ekskursionit- arsimtarë dhe nxënës

Тридневна екскурзија

Место на реализација: Скопје–Хераклеа-Битола–Охрид–Струга–Вевчани–Дебар-Тетово-Скопје

Одделение: IX одд.

Воспитно-образовни цели

- Да се рекреираат и забавуваат учениците
- Набљудување и запознавање со природните убавини на нашата земја
- Проширување и развивање на пријателството
- Поттикнување за прашување и давање одговор
- Запознавање со поимот еколошка свест

Задачи

- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции
- Социјализација, колективна заштита и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе
- Меѓусебна толеранција разбирање и почит кон различни културни вредности преку учество во заеднички активности
- Развивање на позитивни односи кон културно-естетските вредности

Содржина и активности

- Посета на локалитетите и музеи каде што ќе поминат.
- Јасни напатствија околу начинот при патувањето, пристигнување на локацијата
- Организирање забава, одење во дискотека и организирана забава во хотелот.
- Разговор со учениците за впечатоците од екскурзијата.

Раководител на екскурзијата; наставници и ученици

- Gëzim Osmani
- Të gjithë udhëheqësit e paraleleve IX me mbi 30% të nxënësve të paraleleve IX (me pëlqim nga prindërit) marrin pjesë në ekskurzion. Për nxënësit që nuk do të marrin pjesë në ekskurzion shkolla do të realizojmësim.

Koha e realizimit dhe kohëzgjatja

- Maj 2026, tre ditë, ora e nisjes 08:00

Destinacionet për vizitë dhe kahja për udhëtim

- Shkup –Heraklea-muzeu i alfabetit shqip në Manastir, „Lihnidos”-Qyteti i vjetër , Shën Naumidhe burimet e Biljanës,qyteti i Strugës dhe muzeu biologjik,burimet e Vevçanit,banjat e Dibrës si dhe Xhamia e larme në Tetovë

Kahja e udhëtimit

- Shkup – Heraklea- Manastir – Ohër – Strugë-Vevçan – Dibër – Tetovë - Shkup

Organizimi teknik

- Autobusë të kualitetit të lartë me klimë, udhëheqës turistik dhe mjek

Mënyra e financimit

Vetëfinansim nga ana e prindërve

- Гезим Османи
- сите одделенски раководители на учениците од IX одд. над 30% од учениците од IX одд. (со согласност од родителите) учествуваат во екскурзија, а за учениците кои нема да учествуваат во екскурзијата училиштето ќе организира настава

Време на реализација и времетраење

мај 2026, три дена, поаѓање во 08:00 час.

Локалитети за посета и правец на пат

Скопје–Хераклеја, музеј на албанската азбука во Битола, „Лихнидос” –стариот град Охрид, Биљанини извори и Свети Наум, биолошкиот музеј во Струга, Вевчански извори, Дебарски бањи и Шарената џамија во Тетово

Правец на патување Скопје-Хераклеа-Битола-Охрид-Струга-Вевчани- Дебар- Тетово-Скопје

Техничка организација

Висококвалитетни, климатизирани и безбедни патнички автобуси со туристички водич и лекар.

Начин на финансирање

Самофинансирање од страна на родителите

5. PROGRAM PËR REALIZIMIN E MËSIMIT NË NATYRË ME NXËNËSIT E KLASAVE TË V / ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВА ВО ПРИРОДА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД V ОДДЕЛЕНИЕ

5.1 Plan për realizimin e mësimit në natyrë / План за реализација на настава во природа

Vendi: Strugë / Ohër

Koha e realizimit: Prill / Maj 2026

Grupi i përgjithshëm: V

Numri i paraleleve: 6

Numri i mësimeve: 6

Kujdestarë klase:

V-1 Sara Bytyqi

V-2 Ellzina Poliku

V-3 Blerta Iseni

V-4 Merita Zekiri

V-5 Shqipe Isahi

V-6 Zinka Ganiç

RËNDËSIA E MËSIMIT NË NATYRË

Nëpërmjet zbatimit të kësaj forme të mësimit, nxënësve të klasës së pestë fillimisht ju mundësohet që të njihen me objektet dhe fenomenet në mjedisin natyror dhe të gjallë, ata vëzhgojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë, studiojnë, perceptojnë në kushte natyrore dhe ju mundësohet që njohuritë e fituara t'i demonstrojnë në dimensionin e tyre origjinal.

Kështu njohuritë, që nxënësit do të fitojnë nëpërmjet mësimit në natyrë, do të jenë më të qëndrueshme, do të kenë zbatueshmëri praktike dhe funksionalitet, të cilat përfaqësojnë një faktor motivues për zgjerimin, thellimin dhe përdorimin më të madh në edukimin e mëtejshëm. Te nxënësit do të zhvillohet pavarësia, humanizmi, socializimi e raportet gjinore, ata do të trajnohen për punë dhe jetë në ekip, do të ndërtohet përgjegjësi dhe përpikmëria për të kryer detyrat, kështu tek ato do të nxitet zhvillimi etik i marrëdhënieve shoqërore.

Me njohjen e bukurive dhe dobive natyrore të Liqenit të Ohrit, nxënësit do të dinë rëndësinë dhe vlerat që ka ky liqë për vendin tonë, tek ato do të zhvillohet dashuria ndaj natyrës, do të

Место: Струга / Охрид

Време на реализација: април / мај 2026

Целна група: V

Број на паралелки: 6

Број на наставници: 6

Одделенски раководители:

V-1 Сара Битиќи

V-2 Елзина Полику

V-3 Блерта Исени

V-4 Мерита Зекири

V-5 Шчипе Исахи

V-6 Зинка Ганиќ

ЗНАЧЕЊЕ НА НАСТАВАТА ВО ПРИРОДА

Преку примена на оваа наставна форма, на учениците од петто одделение првично им се овозможува да се запознаат со предметите и појавите во природната и животната средина, тие директно набљудуваат, учат, воочуваат во природни услови и ги демонстрираат во нивната изворна димензија.

Така знаењата што учениците ќе ги стекнат преку настава во природа ќе бидат поодржливи, ќе имаат практична примена, функционалност и ќе претставува мотивационен фактор за проширување, продлабочување и поголема употреба во понатамошното образование. Кај учениците ќе се развие независноста, хуманизмот, социјализацијата и родовите односи, тие ќе се обучуваат да работат во тим, ќе се изгради одговорност и прецизност при извршување задачи, со што ќе се поттикне етичкиот развој на општествените односи.

Со запознавање на природните убавини и благодетите на Охридското Езеро, учениците ќе знаат за значењето и вредноста на езерото за нашата земја, кај нив ќе се развие љубовта кон природата, ќе развијат навики за прошетка и

formojnë shprehi për shëtitje dhe rekreim, ndërsa me këtë do të përmirësojnë shëndetin e përgjithshëm fizik dhe mendor. Me njohjen e vlerave kulturore dhe historike të pasurive natyrore në vendin tonë dhe me shfrytëzimin e tyre për qëllime ekonomike, shëndetësore dhe jetësore, nxënësit do të vlerësojnë të mirat e vendit ku jetojnë dhe do të bëhet nxitja e drejtpërdrejtë ,që në të ardhmen të din se si t'i ruajnë ato dhe të nxiten të mendojnë për të zbuluar ide dhe mundësi të reja, për shfrytëzim më të mirë të të gjithë pasurive që kemi.

Vendi: Strugë / Ohër

Koha e realizimit: Prill / Maj 2026

Grupi i përgjithshëm: V

Numri i paraleleve: 6

Numri i mësimdhënësve: 6

Kujdestarë klase:

V-1 Sara Bytyqi

V-2 Ellzina Poliku

V-3 Blerta Iseni

V-4 Merita Zekiri

V-5 Shqipe Isahi

V-6 Zinka Ganiç

Qëllimet edukativo-arsimore të mësimin në natyrë

- Zhvillimi i aftësisë për vëzhgimin dhe vërejtjen e gjërave, dukurive natyrore të mjedisit, shikimin dhe kuptimin e lidhjeve reciproke dhe marrëdhëniet të rrethit natyror dhe shoqëror;
- Zhvillimi i dashurisë dhe respektit ndaj atdheut, njohja me bukuritë e tij dhe historinë e vendit ku jetojnë;
- Nxënësit të njohohen më mirë ndërmjet veti, të thelbesohet miqësia si dhe të tejkalohen dallimet sociale dhe nacionale;
- Të zhvillohen dhe kultivohen: individualiteti, puna grupore dhe tandem ndërmjet nxënësve dhe shprehive pozitive

рекреација во природа, а со тоа ќе го подобрат своето физичко, психичко и општо здравје. Со запознавање на културните и историските вредности на природните богатства на нашата земја и нивното користење за економски, здравствени и животни цели, учениците ќе ги ценат придобивките на земјата во која живеат и тоа ќе биде директен поттик ,за во иднина да знаат како да ги чуваат и ќе се поттикнат да размислуваат да откријат нови идеи и можности, за подобро користење на сите тие богатства што ги поседуваме.

Место: Струга / Охрид

Време на реализација: април / мај 2026

Целна група: V

Број на паралелки: 6

Број на наставници: 6

Одделенски раководители:

V-1 Сара Битиќи

V-2 Елзина Полику

V-3 Блерта Исени

V-4 Мерита Зекири

V-5 Шчипе Исахи

V-6 Зинка Ганиќ

Цели и задачи на наставата во природа

- Развивање на способност за набљудување и набљудување на нештата, природните појави на околината, гледање и разбирање на меѓусебните врски и односи на природниот општествен круг.
- Развој на љубов и почит кон татковината, нејзините убавини и историја
- Подобро да се запознаат учениците меѓу себе, да ги продлабочат пријателствата и да ги надминат социјалните и националните разлики

siç janë: pavarësia, tolerimi dhe qëndrueshmëria

- Zhvillimi i kuptimit për të bukurën, ruajtja e pasurive natyrore dhe shpirtërore, formimi i shprehive për organizimin e kohës së lirë përvizitë të aktiviteteve kulturor dhe lokaliteteve arkeologjike.

- Да се развие и негува: индивидуалност, групна работа и тандем помеѓу учениците и позитивни навики како што се: независност, толеранција и одржливост
- Развој на разбирање за убавината, зачувување на природните и духовните ресурси, формирање навики за организирање на културното користење на слободното време на археолошките локалитети

5.2 Përgatitje / Подготовка

Në programin vjetor për punë në shkollë është planifikuar edhe plani për mësim në natyrë për klasat e V me pëlqim nga prindërite nxënësve.

Në mbledhjet prindërore, prindërit do të vendosin që ky mësim të realizohet në muajin maj /prill, ndërsa finansimi është nga ana e prindërve.

Në këtë mësim pritet të marrin pjesë 90% e nxënësve.

Do të ketë biseda grupore-të përbashkëta, si dhe individuale edhe me prindërit edhe me nxënësit, me qëllim për socializim dhe adaptim më të lehtë të nxënësve në jetesën kolektive.

Do të merren masa për të siguruar qëndrim pa pagesë për nxënësit nga familjet që pranojnë ndihmë sociale.

Është punuar plani posaçëm për konkretizimin e njësisve, aktiviteteve dhe rendit shtëpiak.

Janë përpunuar detyrat e arsimtarëve për aktivitetet e lira dhe kohën e lirë si dhe detyrat e nxënësve për organizimin e kohës së lirë për gara, kuize dhe të tjera.

Për realizimin e këtij mësimi bëhet zgjedhja e mjeteve teknike dhe mësimore, që do të përdoren gjatë realizimit të mësimin dhe aktiviteteve si: librat për lëndë të zgjedhura, enciklopedi, revista, internet, rekuizita sportive, material didaktik dhe për art figurativ, mjete audiovizuale, hartë gjeografike etj. Gjithashtu do të përcillet ditar pedagogjik me situata karakteristike pedagogjike nga ana e pedagogut, nëse është prezent.

Pas kthimit nga mësimi në natyrë do të rishqyrtohen dhe vlerësohen efektet. Do të

Со Годишната програма за работа на училиштето е планирана настава во природа со V одд. во согласност со родителите на учениците.

На родителските средби родителите ќе одлучат дали да се изведе оваа настава во месец април/мај, а финансирањето ќе биде од страна на родителите. На оваа настава се очекува да присуствуваат 90% од учениците.

Ќе се водат индивидуални разговори со ученици и родители со цел поефикасна адаптација и социјализација на поедини ученици во колективен живот.

Ќе се преземат напори да се обезбеди бесплатен престој на социјалните случаи.

Изработена е посебна програма со конкретизација на содржини, активности и куќен ред.

Изработени се и задолженија за наставниците за слободните активности и слободното време, како и задачите на учениците за организирање на слободното време за натпревари, квизови и сл.

За реализација на овој вид настава се врши и избор на наставни и технички средства и помагала, кои ќе се користат при реализацијата на наставата и активностите, како што се: учебници за соодветните предмети, енциклопедии, списанија, интернет, спортски реквизити, дидактички материјал и помагала, ликовни материјали, аудиовизуелни средства географска карта и др.. Исто така ќе се води посебен педагошки дневник со карактеристични педагошки ситуации од страна на педагогот , доколку има негово присуство.

jepet raport për të njëjtën në mbledhjen e këshillit të mësimdhënësve.

Konkretizimi i përmbajtjeve mësimore

Kjo ecuri e punës do të vlen për të gjitha ditët gjatë realizimit të mësimin në natyrë:

Varësisht nga përmbajtjet, qëllimet-standardet dhe mënyrën e realizimit të orëve mësimore, mësimi do të zhvillohet në përputhshmëri me nevojat për realizim. Nga lënda e shoqërisë, shkencave natyrore, gjuha shqipe, matematika, arti figurativ, muzika dhe arsimit fizik shëndetësor është planifikuar orar konkret i caktuar, që do të realizohen sipas kërkesave për zhvillim dhe realizim (edhe gjatë vizitave edhe në objektin e pushimores së fëmijëve në pjesën e pasditës, gjatë kohës së planifikuar për realizim të orëve mësimore, të aktivitete të lira, garave spotive dhe kohës për argëtim).

Dita e parë:

-Trashëgimia kulturore e vendit në RMV.

Vëzhgim dhe orientim në natyrë dhe në hartën e Republikës së Maqedonisë së Veriut (malet më të larta, lumenjtë –burimet dhe liqenet natyrore dhe artificiale në vendin tonë, parqet nacionale, luginat-fushëgropat, relievi) – Shfrytëzimi dhe ruajtje e burimeve të ENERGIJË dhe fitimi I ENERGIJË ELEKTRIKE nga burime-pasuri të ndryshme natyrore (të ripërtrishme dhe të paripërtrishme: dielli, era, ujrata e lumenjve, liqeneve, ujrata e përrojeve malor, ujrata termal, pasuritë nëntokësore në vendin tonë-minerali natyror i gipsit dhe xehet e tjera në vendin tonë)

Zhvillimi i përmbajtjeve mësimore do të realizohet në lokalitete të caktuara për vizitë gjatë udhëtimit Shkup-Strugë.

По враќањето од наставата во природа ќе се изврши согледување и проценка од ефектите. Ќе се поднесе и извештај за истото пред Наставничкиот совет.

Konkretizacija na nastavnite soдржини

Oвој тек на работа ќе важи за сите денови на спроведување на наставата во природа:

Во зависност од содржините, целите-standardite и начинот на реализација на часовите, наставата ќе се развива во согласност со потребите за реализација. Од предметот по општество, природни науки, албански јазик, математика, ликовно, музичко и физичко-здравствено образование, предвиден е конкретен распоред кој ќе се реализира според барањата за развој и реализација (и при посети и на објектот на одморалиштето за деца во попладневниот дел, во планираното време за реализација на наставните часови, на слободните активности, спортските натпревари и времето за забава).

Прв ден:

-Културното наследство на земјата на РСМ.

Набљудување и ориентација во природата и на картата на Република Северна Македонија (највисоките планини, реките-изворите и природните и вештачките езера кај нас, националните паркови, долини-рамнини, релјеви) – Искористување и зачувување на ЕНЕРГЕТСКИТЕ извори и добивање на ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА од различни природни ресурси (обновливи и необновливи: сонце, ветер, реки, езера, планински потоци, термални води, подземни ресурси во нашата земја, природениот минерал на гипс и други минерали во нашата земја).

Реализирањето на наставните содржини ќе се врши во одредени локалитети за посета при патувањето Скопје-Струга.

Dita e dytë:

1. Lexim të legjendës për Liqenin e Ohrit, (realizim i mësimit buzë liqenit);
2. Pikturimi i rrethinës së afërt- Liqeni dhe mjellmat e Liqenit te Ohrit, Drini i Zi (buzë liqenit dhe Drinit të Zi)
3. Njohja me trashëgiminë natyrore dhe kulturore nga rajoni i Liqenit të Ohrit, Muzeu Natyroro-Shkencor -i regjistruar si Trashëgimia Botërore e UNESCO-s (gjatë vizitës)
4. Përshkrim me gojë dhe me shkrim të liqenit të Ohrit (në orët e mësimit të pasdites , në pushimore)
5. Paraqitja dhe leximi i diagramit-Punë me të dhëna- Të paraqiten dhe përshkruhen pasuritë dhe monumentet kulturore (në orët e mësimit të pasdites, në pushimore)
6. Përgatitje e сувенире me materiale natyrore(gjatë aktiviteteve të lira, në pushimore)
7. Ecje, vrapim në sipërfaqe të drejtë dhe jo të drejtë, zvarritje dhe ngjitje / futboll i vogël (gara sportive në pushimore)

Dita e tretë:

1. Njohja me pasuritë dhe historinë e Vevçanit (gjatë vizitës)
2. Tregim sipas fantazisë : Çfarë do të ndodhte nëse do të kishe jetuar në të kaluarën? -- Poezi dhe legjenda për Strugën dhe Drinin e Zi -Leximi i prozës dhe poezisë për historinë e punës së njerëzve në rrethinë (në orët e mësimit të pasdites , në pushimore)
3. Punëtori- punimi i gazetës së murit , (gjatë aktiviteteve të lira, në pushimore)

-Këngë popullore, valle, krijimtari popullore: këngë, veshje, punime dore, lojëra, tradita dhe zakone të pjesës jugperendimore të

Втор ден:

1. Читање на легенда за Охридското Езеро, (реализација на часот покрај езерото)
2. Сртање на непосредната околина- Езерото и лебедите на Охридското Езеро,Црниот Дрим (работ на езерото и Црн Дрим)
3. Запознавање со природното и културното наследство од регионот на Охридското Езеро,Природно-Научен Музеј -заведен како Светско Наследство на УНЕСКО (за време на посетата).
4. Усмен и писмен опис на Охридското Езеро (на попладневните часови ,во одморалиштето).
5. Поднесување и читање на диаграмот-Работа со податоци-Да се презентираат и опишуваат богатствата и културните споменици (на попладневните часови, во одморалиштето).
6. Изработка на сувенири од природни материали (за време на слободните активности, во одморалиштето).
7. Одење,трчање на рамни и нерамни површини, пузење и качување / мал фудбал (спортски натпревари,на одморалиштето).

Трет ден:

1. Запознавање со богатството и историјата на Вевчан (за време на посетата)
2. Приказна според фантазијата –Што ќе се случеше ако живееше во минатото?- Поезија и легендата за Сруга и Црн Дрим- Читање проза и поезија за историјата, животот и работата на луѓето од околината(на попладневните часови, во одморалиштето)
3. Работилница-работа на зиден весник (за време на слободните активности, во одморалиштето).

- Народни песни, оро, народно творештво: народни песни, носии, ракотворби, игри, традиции и обичаи од југозападниот дел на РСМ –Струга (за

RMV -Strugës- (gjatë aktiviteteve të lira, në pushimore)

-Mbledhje e materialeve për përpunimin e librit klasor (që do të përfundohet pas kthimit në shkollë),

4. Ushtrime për lëvizjet e trupit në mënyrë estetike gjatë vallëzimit (gjatë kohës së planifikuar për gara sportive)

Dita e katërt:

1. Vëzhgim i qytetit të Ohrit, Çarshisë së vjetër, Kalasë së Ohrit dhe monumenteve historike; Njohja me bukuritë e burimeve në Shën Naum - guidë e organizuar të burimet me anije turistike (gjatë vizitës)
2. Diskutim dhe përshkrim i përjetimeve nga vizitat, vëzhgimet dhe aktivitetet e ndryshme të realizura në ditët e kaluara.

Pas arritjes në shkollë, në ditët e para të mësimit

Ilustrimi i një libri klasor nga mësimi i realizuar në natyrë

Vërejtje: Njësitë mësimore mund të kenë ndryshime në kohën e realizimit të mësimit në natyrë.

Materiali i duhur për aktivitetet mësimore- libra dhe enciklopedi, revista, bllok nr. 3 dhe 5 për vizatim, ngjyra, brushë, gotë për ujë, fletore me vija të gjëra dhe katror, bllok shënimesh, mjete për shkrim, vizore, ngjytës, letra me ngjyra, hamerë, metro për matje të gjatësive, busollë, harta të ndryshme të RMV, gërrshërë, rekvizita të ndryshme, materiale natyrore për punim të suvenireve.

Format mësimore: e përbashkët, në grupe, individuale, punë në çifte (tandem).

Metodat dhe teknikat e punës: metoda e lojës, e vëzhgimit, hulumtimit, metoda e të shprehurit, e diskutimit, punës me tekst (tekste, fleta pune, detyra individuale).

време на слободните активности, во одморалиштето).

- Собирање на материјали за обработка на одделенска книга (ќе се заврши по враќањето на училиште)

4. Вежби за движење на телото на естетски начин за време на тансот (за време на спортски активности, во одморалиштето)

Четврти ден:

1. Набљудување на градот Охрид, старата чаршија, Охридскиот замок и историските споменици; Запознавање со убавините на изворите во Св. Наум - со водич и организиран туристички брод (за време на посетата).
2. Дискусија и опишување на доживувањата од посетите, набљудувањата и различните активности реализирани во предходните денови.

По пристигнувањето во училиште, во првите училишни денови

Илустрација на одделенска книга од реализираната настава во природа.

Забелешка: Наставните содржини можат да претрпат измени со оглед на времето на реализација на наставата во природа.

Потребен материјал за наставни активности- книги и енциклопедии, списанија, блок бр. 3 и 5 за цртање, темперни бои, четки, чаша за вода, фломастери, тетратка со квадратчиња и широки линии, прибор за пишување, лепак за хартија, ножици, разни реkvизити, природни материјали за сувенири.

Наставни форми – заедничка, групна, индивидуална и работа во парови (тандеми).

Методи и техники на работа – метода на игра, метода на набљудување, метода на искажување, на дискусија, метод на работа со текст (текстови, работни листови и индивидуални задачи).

Teknikat dhe metodat e përcjellës të arriturave të nxënësve -përcjellje e nxënësve, kuize, përgjigje me gojë te pyetjeve të parashtruara nga arsimtari, bisedë me nxënësit, raport me shkrim, zbatim praktik, punë me projekte.

Program për organizimin e kohës së lirë

Dita e parë

- Nisja në ora 08.00
- Vizitë e shkurtër : Xhamia e Larme, burimi i lumit Vardar-Vrutok, vëzhgim gjatë rrugëtimit në Parkut Nacional Mavrovë-liqeni artificial dhe penda, Kanioni i Lumit Radika, Vrojtom kalimthi i malit me ngjyrën e bardhë me gipsit dhe fabrika për përpunimin e tij -Vizitë e banjave termale në Dibër-Banjshte, Vizitë e hidrocentralit Shpile-Dibër
- Arritja dhe vendosja në pushimore , njoftimi me rendin shtëpiak
- Program në mbrëmje - Mirë se na erdhët

Dita e dytë

- Vëzhgim buzë liqenit ,shëtitje në qytetin e Strugës dhe rreth lumit Drini i Zi,vizitë Muzeut Natyroro-Shkencor
- Prej ora 14:00 deri në ora 16:00 mësim në pushimore
- Prej ora 16:30 deri në ora 17:15 aktivitetetë lira
- Prej ora 17:30 deri në ora 19:00 gara sportive –futboll i vogël
- Prej ora 20:30 –mbrëmje e humorit

Dita e tretë

- Vizitë te burimet e Vevçanit
- Prej ora 14:00 deri në ora 16:00 mësim në pushimore

Техники и методи за следење на постигањата на учениците – набљудување, квизови, усни одговори на прашања поставени од наставникот, разговор со учениците, писмени извештај, практични изведби, проектна работа.

Програма за организирање на слободното време

Прв ден

- Тргување во 08.00 часот
- Кратка посета: Шарената Џамија, извор на реката Вардар-Вруток, набљудување за време на патувањето во Националниот Парк Маврово-вештачкото езеро и браната, кањонот на реката Радика, минливо набљудување на белата планина со гипс и фабриката за неговата проработка, Посета на термалните бањи во Дебар-Бањиште, Посета на хидроцентрала Шпиле-Дебар
- Пристигнување и сместувањето во одморалиштето,запознавање со куќниот ред
- Вечерна програма- Добро ни дојдовте-

Втор ден

- Разгледување на крајбрежјето на езерото ,прошетка низ градот Струга и покрај реката Црн Дрин , посета на Природонаучен Музеј
- од 14:00 часот до 16:00 часот настава во одмаралиштето
- од 16:30 часот до 17:15 часот слободни активности
- Од 17:30 часот до 19:00 часот спортски натпревари- мал фудбал
- Од 20:30 часот- вечер на хумор

Трет ден

- Посета на Вевчанските извори
- Од 14:00 часот до 16:00 часот настава во одмаралиштето

- Prej ora 16:30 deri në ora 17:15 aktivitete të lira
- Prej ora 17:30 deri në ora 19:00 gara mes klasave – tërheqja e litarit
- Prej ora 20:30 deri në ora 21:30-gara në kuiz

Dita e katërt

- Përgatitja për lëshimin e objektit rreth orës 09:00
- Vizitë qytetit të Ohrit dhe burimeve në Shën Naum
- Prej ora 13:00 deri me ora 14:00 dreke me sendiça e organizuar nga pushimorja
- Prej ora 14:00 deri në ora 15:30 Diskutim dhe përshkrim i përjetimeve nga vizitat, vëzhgimet dhe aktivitetet e ndryshme të realizura në ditët e kaluara.
- Prej ora 15:30 deri me ora 16:00 pregaditja dhe nisja për kthim në Shkup

P.S.

Realizimi i një ilustrimi të një libri klasor do të bëhet në ditët në vijim, me mësim në objektin e shkollës, në bashkëpunim edhe me klasët e tjera pjesëmarrëse në mësimin në natyrë.

VËREJTJE: Organizimi i kohës së lirë mund të ketë ndryshime në bazë të kushteve atmosferike dhe nevojat konkrete për realizim të mësimin në natyrë.

Rendi shtëpiak

- Zgjimi i nxënësve në ora 07:00
- Pastrimi, rregullimi i krevateve dhe kontrollimi i dhomave deri në ora 07:30
- Gjimnastika e mëngjesit prej ora 07:30 deri në ora 08:00
- Mëngjesi prej ora 08:00 deri në ora 08.30

- Од 16:30 часот до 17:15 часот слободни активности
- Од 17:30 часот до 19:00 часот натпревар меѓу одделенијата- влечење на јаже
- од 20:30 часот до 21:30 часот -квиз натпревар

Четврт ден

- Подготовка за напуштање на објектот околу 09:00 часот
- Посета на градот Охрид и изворите на Св.Наум
- Од 13:00 часот до 14:00 часот организиран ручек со сендвичи, од страна на одмаралиштето.
- Од 14:00 часот до 15:30 часот Дискусија и опишување на доживувањата од посетите, набљудувањата и различните активности реализирани во предходните денови.
- Од 15:30 часот до 16:00 часот подготовка и поаѓање за враќање во Скопје.

П.С

Реализацијата на илустративната книга ќе се врши во наредните денови, со часовите на училишниот објект во соработка со другите класови кои учествуваа во наставата во природа.

ЗАБЕЛЕШКА: Организирањето на слободното време може да претрпи измени со оглед на временските услови и конкретните потреби за реализација на наставата во природа.

Кукен ред

- Будање на учениците во 07:00 часот
- Чистење,уредување на кревети и проверка на собите до 07:30 часот
- Утринска гимнастика од 07:30 часот до 08:00 часот
- Појадок од 08:00 часот до 08:30 часот

• Nisja për vizitë në lokalitetet e caktuara nga ora 09:00 dhe përfundim në ora 12:30 • Drekë e organizuar nga ora 13:00 deri në ora 14:00 • Realizimi i orëve mësimore nga ora 14:00 deri në ora 16:00 • Pushim i pasditës dhe zemër prej ora 16:00 deri në ora 16.30 • Aktivitete të lira prej ora 16:30 deri në ora 17.15 • Organizim i garave sportive prej ora 17:30 deri në ora 19:00 • Koha e darkës prej ora 19:15 deri në ora 20:00 • Përgatitje për argëtim prej ora 20:00 deri në ora 20:30 • Mbrëmje argëtuese prej ora 20.30 deri në ora 21:45 Shtirrije e nxënësve për gjumë në ora 22:00	• Тргување за посета на назначените локалитети од 09:00 часот и завршување во 12:30 часот • Организиран ручек од 13:00 часот до 14:00 часот • Реализирање на наставните часови од 14:00 часот до 16 часот • Попладневен одмор и ужинка од 16:00 часот до 16:30 часот • Слободни активности од 16:30 часот до 17:15 часот • Организирање на спортските натпревари од 17:30 часот до 19:00 часот • Вечерање во 19:15 часот до 20:00 часот • Подготовка за забава од 20:00 часот до 20:30 часот • Вечерна забава од 20:30 часот до 21:45 часот • Легнување на учениците во 22:00 часот

5.3 Teknikat dhe metodat përpërcjelljen e të arriturat e nxënësve / Техники и методи за следење на постигањата на учениците

▪ Vëzhgim ▪ Shënimi anekdotike ▪ Kuis ▪ Përgjigjja gojore e pyetjeve të parashtruara nga mësimdhënësi ▪ Përgjigje e pyetjeve të eseve ▪ Parashtrimi i pyetjeve nga pjesëmarrësit dhe përgjigjja e tyre ▪ Bisedë me nxënës ▪ Raporte me shkrim ▪ Paraqitje praktike	• Набљудување; • Анегдотски белешки; • Квизови; • Усни одговори на прашања поставени од наставникот; • Одговори на есејски прашања, • Постапување прашања од соучениците о одговори на нив; • Разговор со учениците • Писмени извештаи; • Практични изведби;

Punë projektuese

Mjetet mësimore

Проектна работа;

Наставни средства:

- Учебник за соодветниот предмет,

- Libër nga lëndët mësimore, enciklopedi
- Revista
- Internet
- Rekuizita sportive
- Materiale didaktike
- Materiale për art
- Harta gjeografike dhe harta memecë
- Mjete audio – vizuale
- Burim i njohurive nga rrethi natyror: monumente kulturore, muze, shtëpi të kulturës, bibliotekë, kinema, teatër, parqe nacionale, etj.

энциклопедии;

- Списанија;
- Интернет;
- Спортски реквизити;
- Дидактички материјали и помагала;
- Ликовни материјали;
- Географска карта, нема карта;
- Аудиовизуелни средства;
- Извори на знаење од непосредната околина: споменици на културата, музеи, домови на културата, библиотеки, кина, театри, национални паркови итн.

Qëllimet edukativo – arsimore të mësimi

- Nxënësit të njohohen përsëafërmi me dukuritë natyrore
- Njoftim dhe hulumtim i objekteve dhe dukurive në natyrë si dhe marrëdhëniet në jetën shoqërore
- Të njohohen me relievin
- Të njohohen me llojet e vendbanimeve dhe hulumtimet arkeologjike
- Të njohohen me të kaluarën e largët dhe të afërt
- Të njohohen me kafshët dhe bimët në mjedisin tonë
- Njoftim me mënyrën e jetesës kulturore të njerëzve në krahina të veçanta

Zhvillimi i miqësisë dhe socializimi i nxënësve

Detyrat

- Paraqitja e interesit për natyrën dhe ndërtimi i shprehive ekologjike
- Nxitja dhe manifestimi i emocioneve pozitive
- Qasje pozitive ndaj vlerave kulturore dhe fetare

Воспитно образовни цели на наставата:

- Учениците непосредно да се запознаат со природните одлуки
- Изучување и истражување на објекти и појави во природата како и односите во општествениот живот;
- Да се запознаат со релјефот;
- Да се запознаат со видовите населби, археолошки ископини
- Да се запознаат со нашето подалечно и поблиско минато;
- Да се запознаат со животинскиот и растителниот свет во и околу.....
- Запознавање со културата и начинот на живеење на луѓето во одделни краеве;

Развивање на другарство и социјализација на учениците

Задачи:

- развивање интерес за природата, градење еколошки начин;
- поттикнување и манифестирање позитивни емоции;
- позитивен однос кон верските и културните вредности;

- Socializim dhe mbrojtje kolektive
- Zhvillimi i interesit për aktiviteteve sportive dhe rekreative
- Nxitja për zhvillim të miqësisë, respekt i ndërsjellët, ndjenja pozitive dhe ndërtimi i marrëdhënieve pozitive
- Shprehi për jetesë të shëndetshme

Gjatë realizimit të mësimit të mësimit në natyrë do të respektohet në përgjithësi neni 9 nga **“Rregullorja për mënyrën e realizimit të ekskurzioneve dhe aktiviteteve tjera të lira të nxënësve në shkolla fillore”**

- социјализација и колективна заштита;
- развивање интерес за спортски активности, рекреација и
- да се поттикнува и развива другарството, меѓусебно почитување, позитивен дух и подобри меѓусебни односи.
- Навики за здраво живеење

При реализација на наставата во природа ќе се почитува во целост член 9 од **„Правилникот за начинот изведување на ученичките екскурзии и другите слободни активности на учениците од основните училишта,,**

6. PLAN PËR VËZHIM DHE VIZITE TE MONUMENTEVE DHE INSTITUCIONEVE / План за изведување на набљудувања и посети на знаменитости и установи

Vëzhgime:

- vëzhgimin e vendit te banuar
- vëzhgimin e natyrës
- vëzhgimin e komunikacionit

Vizita te monumenteve dhe institucioneve

Për realizimin adekuate programit dhe planit mësimor, për njohje me te sakte te programeve dhe temave mësimore janë te planifikuara vizita te objekteve te caktuara dhe manifestime nga fusha e kulturës te cilat do ti pasurojnë dituritë e nxënësve :

- teatër per te ritur dhe fëmijë
- kino shfaqe (teatër filmik)
- biblioteke
- panair i librit
- opera dhe baleti i Maqedonisë
- Muzeu i qytetit te Shkupit
- Qendra memorialë e holokaustit te Hebrenjve te Maqedonisë
- Muzei i luftës së Maqedonisë
- Muzeu i Iluzionit
- Muzeu arkeologjik i Maqedonisë
- Muzeu i Maqedonisë
- Muzeu matematiko-natyrore i Maqedonisë
- objekte religjioze
- Galeria nazionale (Amami Daut Pasha, Çifte amam,)
- gara sportive
- ekspozita

Në bashkëpunim me institucionet e tjera arsimore (shkollat fillore në komunë), qytetin dhe më gjerë, do të realizohen aktivitete mësimore dhe jashtëshkollore si gara në njohuri në fusha të ndryshme, ngjarje artistike, lexime letrare dhe gara të ndryshme sportive.

Набљудувања:

- Набљудување на местото на живеење
- Набљудување на природата
- Набљудување на сообраќајот

Посети на знаменитости и установи:

За поадекватно реализирање на наставниот план и програма, за полесно познавање на наставните планovi и содржини, планирани се посети на одредени објекти и манифестации од областа на културата кои ќе ги збогатат знаењата на учениците:

- Театар за деца и млади
- Кино претстава(Филмски театар)
- Библиотека
- Саем на книгата
- Македонска опера и балет
- Музеј наград Скопје,
- Меморијален центар на холокаустот на Евреите од Македонија
- Музеј на македонската борба
- Музеј на Илузија
- Археолошки музеј на Македонија
- Музеј на Македонија
- Природнонаучен музеј на Македонија
- Религиозни објекти
- Национална Галерија (Даут-пашина амам, Чифте аман)
- Спортски натпревари
- Изложби

Во соработката со други воспитно- образовни установи (основните училишта од општината), градот и пошироко и ќе се реализираат активности од наставата и воннаставните активности како што се натпреварите во знаење во разни подрачја, ликовни хепенинзи и литературни читања и разновидни спортски натпревари.

Në interes të mësimit është paraparë edhe vizitë institucioneve tjetra:

- posta
- kopshti zoologjik –Shkup
- aeroporti
- Stacioni i autobusave
- stacioni hekurudhor
- stacioni meteorologjik
- hidrocentrali Matka
- vizitë Planetariumit
- Manifestime kulturore
- shfaqje për Vitin e Ri
- Vizitë dhe njoftim me punën e komunë
- Vizitë qytetit të Shkupit dhe monumenteve të tij

Vizitat mësimore jashtë shkollës për nxënësit nga klasa I-IX i planifikojnë arsimtarët në planet e tyre mësimore.

Këto vizita planifikohen dhe realizohen me qëllim që të shfrytëzohen si resurse efektive në mësim dhe arritje të diturive të përhershme.

Qëllimet:

Të jetë në gjendje të krijojë një marrëdhënie kulturore me mbështetjen në drejtim të:

- duke iu drejtuar personalisht të tjerëve
- fjalim i përshtatshëm në situatë të caktuar.
- sjellje kulturore me të tjerët
- sjellje ekologjike
- Të zgjerojnë njohuritë për rrethinën e afërt
- Të aftësohet për vështrim , përshkrim dhe krahasim
- Të aftësohen të shfrytëzojnë burime të ndryshme të diturisë
- Ti zgjerojnë njohuritë për pasuritë kulturore të atdheut të tyre
- Të orientohen në hapësirë dhe kohë

Предвидена е посета и на други институции од интерес за наставата:

- пошта,
- Зоолошка градина Скопје,
- Аеродром,
- Автобуска станица
- Железничка станица
- метеоролошка станица
- ХЕЦ Матка
- Посета на Планетариум
- Културни манифестации
- Новогодишна претстава
- Посета и запознавање со работата на општината
- Посета на градот Скопје и неговите знаменитости

Наставните посети на двор од училиштето за учениците од I – IX одделение ги планираат наставниците во своите наставни програми.

Овие посети се планираат и реализираат и со цел да се искористат како ефективни ресурси за учење и стекнување трајни знаења.

Цели:

Да се оспособи за воспоставување на културен однос со опкружувањето во насока на:

- лично обраќање кон други луѓе;
- приспособување на говор во дадена ситуација;
- културно однесување со други луѓе;
- еколошко однесување.
- Да ги прошират сознанијата за околината;
- да се оспособуваат за набљудување, опишување и споредување;
- да се оспособуваат да користат различни извори на знаења;
- да ги прошират знаењата за културното богатство на својата татковина;
- да се ориентираат во просторот и времето;
- да стекне елементарни знаења за театарот

- Të fitojë dituri elementare për teatrin dhe artin dramatik
- të formojë shprehje për sjellje kulturore kur viziton një teatër, shfaqje;
- Të zhvillohet marrëdhëniepozitive dhe respekt te profesioneve të ndryshme
- Njoftimi me rrethinën e shkollës
- Të njoftohen me ndërtime të vjetra, veshje dhe gjëra tjera
- Të njoftohet me komunikacionin prej shtëpisë deri në shkollë
- Ti njoftojë rregullat për lëvizje të sigurtë
- Të mund të lëvizë në rrethinën lokale
- Të njohë tingujt e natyrës dhe rrethinës
- Të krijojë sjellje humane ndaj botës së gjallë
- Për të zhvilluar ndjenjë për ruajtjen e pastër të rrethinës

Gjatë realizimit të mësimin në natyrë do të respektohet në përgjithësi neni 9 nga **“Rregullorja për mënyrën e realizimit të ekskurzioneve dhe aktiviteteve tjera të lira të nxënësve në shkolla fillore”**

и драмската уметност;

- да се формираат навика за културно однесување при посета на театар, претстава;
- да се развива позитивен однос и почитување на различни професии;
- запознавање со училишната средина;
- да се запознае со стари градби, носии, стари предмети;
- да се запознае со сообраќајот од домот до училиштето;
- да ги препознаваат правилата за безбедно движење;
- да може безбедно да се движи во локалната средина;
- да ги препознава звуците од природата и околината;
- да развива хуман однос кон живиот свет;
- да се развива свест за зачувување на чиста околина.

При реализација на наставата во природа ќе се почитува во целост член 9 од „**Правилникот за начинот изведување на ученичките екскурзии и другите слободни активности на учениците од основните училишта,**“

Ekipi për përgatitjen e programit për ekskurziona dhe aktivitete tjera të lira.

Тим за подготовка на Програмата за екскурзии и други слободни активности

1. Gëzim Osmani _____
2. Siana Nesimi _____
3. Shqipe Isahi _____
4. Lindita Lamallari _____

Qershor / Јуни 2025,
Shkup / Скопје

Drejtor / Директор

Esmā Fazlija